

RISE UP+

PŘÍRUČKA PRO ANIMÁTORY SPOLEČENSTVÍ MLÁDEŽE

ROK 1

PŘÍRUČKA PRO ANIMÁTORY SPOLEČENSTVÍ MLÁDEŽE – ROK 1

Itinerář přípravy na Světové dny mládeže v Lisabonu 2023

Nihil Obstat

November 1st, 2020, Solemnity of All Saints

D. Joaquim Mendes, Auxiliary Bishop of the Patriarchate of Lisbon

Biblical Texts

CEP, Bible, The Four Gospels and the Psalms, 2019

Liturgical edition of the biblical texts

Elaboration

Direction of Pastoral Care and Central Events
of World Youth Day Lisbon 2023

Illustrations

Mário Linhares

Photography

Vatican Media

Graphic Design

Douglas Azevedo

Leila Ferreira

Fundação Salesianos

Property

Fundação JMJ Lisboa 2023

Editorial team

Alice Neto (Alcochete Parish, Diocese of Setúbal); André Batista (Diocesan Priest and Priest of the Secretary for Youth Ministry, Diocese of Leiria-Fátima); Bruno Dinis (Religious Priest of the Passionist Missionaries); Carlota Cardoso (Julião do Tojal Parish, Lisbon Patriarchate); Júlio Torres (Vialonga Parish, Patriarchate of Lisbon); Liliana Maia (Comboni Lay Missionaries); Linda Vieira (Sister of the Congregation of The Daughters of Mary Help of Christians); Luís Rafael Azevedo (Diocesan Priest and Priest of the Department of Youth Ministry, Diocese of Lamego); Maria Lopes (Póvoa de Santa Iria Parish, Patriarchate of Lisbon); Marta Mendes (Sister of Congregation of the Alliance of Holy Mary); Pedro Feliciano (Youth Service, Patriarchate of Lisbon); Romana Esteves (Olhalvo Parish, Patriarchate of Lisbon); Rui Lourenço Teixeira (National Scout Corps); Sandra Bartolomeu (Sister of the Congregation of the Servants of Our Lady of Fatima); Tiago Neto (Priest of the Patriarchate of Lisbon).

Theological review

Vitorino José Pereira Soares (Auxiliary Bishop of the Diocese of Porto)

Luís Miguel Figueiredo Rodrigues (Canon of the Archdiocese of Braga)

Mário José Rodrigues de Sousa (Priest of the Diocese of Algarve)

Translation

Brittany Culver (Diocese of Sacramento, CA, and Sister of the Congregation of the Alliance of Holy Mary)

Alice Cardoso (Diocese of Coimbra)

Ana Campos (Patriarchate of Lisbon)

SETKÁNÍ, KTERÉ VÁS VYBÍZÍ KE SPĚCHU

Chválím tyto přípravné katecheze na Světové dny mládeže 2023, ty, kteří je vytvořili a navrhli, ty, kteří se jimi budou řídit jako katecheté. Tak či onak se všichni budou podílet na Mariině cestě od Zvěstování až po Navštívení. Všichni vstanou a půjdou s chvatem.

Protože jde v první řadě o to, abychom vstali. Z malého domku v Nazaretu se Maria vydala přes Judské hory do Alžbětina domu. Nesla Ježíše, který nesl ji. Ježíše, který nenechá zastavit ty, kdo ho dál přijímají, jako semeno, které vyrůstá ze země a roste, aby přineslo ovoce pro všechny.

Od SDM po SDM vstalo také množství mladých lidí, kteří Ježíše, kterého tam přijali, nesou mnoha lidem. Podíleli se na cestě Panny Marie, která je vždy vzorem církve, když přijímá a nese Ježíše přes všechny hory tohoto světa. Za horami jsou vždy ti, kteří čekají.

Tyto katecheze jsou také dynamické, protože účastí na nich mládež získává a zároveň se připravuje na cestu. Na tuto cestu musí vyjít s chvatem, protože Ježíš jim odpovídá a vybízí ke spěchu. Katecheze tímto dosvědčuje: kdo se setká s Ježíšem, najde cestu, kterou má následovat - se spěchem, ale bez úzkosti, jak nám chtěl připomenout papež František, protože už máme Ježíše. A spěchat bychom měli s Jeho sdílením, abychom Ho my i ostatní měli ještě více.

Takto shrnul sv. Pavel svou cestu od setkání se Zmrtvýchvstalým na cestě do Damašku až po cestu, po které nikdy nepřestal kráčet. Cílem této cesty bylo hlásat všem radostnou zvěst o Ježíši a více Ho oslovovat v druhých: "ženu se vpřed, abych přece jen uchvátil to, k čemu jsem byl uchvácen Kristem Ježíšem." (Filipským, 3,12).

A především je tu Maria, Matka, o kterou se s námi chtěl Kristus podělit. V těchto dvou tisíciletích se objevilo mnoho znamení, jak nás všechny mateřsky doprovází, a to bez prodlení. Vidoucí z Fatimy, kteří budou tak blízko našim SDM, o tom mohou svědčit!

Opakuji - katecheze se osvědčuje skrze misii. Samotné slovo "katecheze" souvisí s "ozvěnou" toho, co je slyšeno a předáváno. A ozvěna těchto katechezí se jistě kvapně rozezní po kopcích a údolích tohoto světa, po výšinách a hlubinách tolika dalších srdcí.

+ Manuel Clemente,
patriarcha Lisabonský

ÚVOD

Itinerář "Rise Up": obecné aspekty

Rise Up! (Vstaňte!) je název itineráře určeného mladým, aby se duchovně připravili na Světové dny mládeže (SDM) v Lisabonu 2023. Nabízí cestu k prohloubení a znovuoobjevení křesťanské víry založenou na slovese "vstát". Papež František vidí harmonické propojení mezi itinerářem pro Světové dny mládeže v Lisabonu a postsynodální cestou a vyzývá mladé, aby nepřehlíželi hlas Boha, který je vybízí k povstání a následování cest, které pro každého připravil. V komentáři k tématu zvolenému pro SDM 2023 "Maria se vydala na cestu a spěchala." (Lk 1,39) papež vyzývá mladé, aby byli jako Maria a spolu s ní přinášeli světu Boží radost a lásku.

Na 11. mezinárodním fóru mládeže věnovaném synodě a apoštolské exhortaci *Kristus žije!* oznámil témata vybraná pro Světový den mládeže 2020: "Mládenče, pravím ti, vstaň!" (Lk 7, 14) a 2021: "Vstaň, udělám z tebe svědka toho, co jsi viděl" (Sk 26, 16).

Tento katechetický itinerář navazuje na témata navržená Svatým otcem pro přípravu Světových dnů mládeže v Lisabonu 2023 a prochází spisy svatého Lukáše, jeho evangelium a knihu Skutky apoštolů. Analyzuje nejvýznamnější biblické pasáže se slovesem "vstát", které se používá k popisu činnosti povstání - jako znamení spásného Božího zásahu v Ježíši Kristu - nebo k popisu toho, jak se stát svědkem a hlasatelem jeho slova. Základem Lukášova projektu je cesta Slova - z Galileje do Jeruzaléma (evangelium) a z Jeruzaléma na konec světa (Skutky). Toto putování osvětluje ústřední myšlenku církve, která se stále vydává na misi.

Evangelizace byla vlastně papežovou odpovědí lisabonskému patriarchovi na otázku ohledně obsahu Světového dne mládeže v Lisabonu v roce 2023. "Řekl jedno slovo a řekl ho pomalu - evangelizace," řekl mladým biskup Manuel Clemente. Svatý otec doufá, že SDM v Lisabonu bude ve znamení "aktivní a misionářské evangelizace ze strany mládeže, která rozpozná a dosvědčí přítomnost živého Krista".

Tento itinerář je určen všem mladým, kteří Světové dny mládeže vnímají jako příležitost znovu objevit radost a krásu víry v Ježíše, spřátelit se s ním, poznat ho ve své církvi a hlásat ho těm, kteří ho neznají nebo se od něj vzdálili.

Kromě využívání katechezí pro přípravu Světových dnů mládeže v Lisabonu 2023 je třeba vyhradit několik setkání na čtení a studium papežových poselství pro každý rok. Tento itinerář má následující cíle:

- Být v kontaktu s Ježíšovou cestou v evangeliu a s evangelizující církví.
- Objevit hlásání spásy jako zkušenost "povstání" (rising up).
- Osobní konfrontace s Božím slovem prostřednictvím analýzy vlastního života a reálných situací.
- Žít nový život Vzkříšeného Ježíše tím, že se zavážeme k lidskému a duchovnímu růstu (lidské ctnosti a žití křesťanského života) a osobně se zavážeme k životu ve společenství církve, k proměně služby ve světě a k misijnímu duchu.

Z příběhu učedníků na cestě do Emauz (Lk 24,13-35) můžeme vyčíst záměr, aby každý mladý člověk zažil v církvi stejný postoj, jaký měl Ježíš k těmto dvěma učedníkům.

15. řádné shromáždění
biskupské synody, závěrečný
dokument. 4

"Ježíš jde se dvěma učedníky, kteří nechápou smysl toho, co se mu stalo, a odcházejí z Jeruzaléma a ze společenství. Aby strávil čas v jejich společnosti, jde s nimi celou cestu do Emauz. Klade jim otázky a trpělivě naslouchá jejich verzi událostí, aby jim pomohl pochopit, co prožívají. Pak jim s citem a energií zvěstuje Slovo a vede je k tomu, aby prožité události vykládali ve světle Písma. Přijímá jejich pozvání, aby s nimi večer zůstal: vstupuje do jejich noci. Zatímco mu naslouchají, jejich srdce hoří a mysl je osvětlena; při lámání chleba se jejich oči bez prodlení vracejí do společenství a sdílejí zkušenost setkání se Zmrtvýchvstalým."

Doprovázení mladých

Příběh emauzských učedníků je představen jako příklad pro mentorování mládeže. Na mentoringu se podílí celé křesťanské společenství, včetně rodin, vedoucích skupin mládeže, kněží a řeholníků. Během Synody to byli sami mladí, kteří uvedli, jaké vlastnosti by měl mít duchovní mentor:

"Mezi vlastnosti takového mentora patří: být věrným křesťanem, který se angažuje v církvi a ve světě; někým, kdo neustále usiluje o svatost; někým, kdo je důvěrníkem, aniž by soudil. Stejně tak někdo, kdo aktivně naslouchá potřebám mladých a odpovídá na ně s vlídností; někdo hluboce milující a sebevědomý; někdo, kdo si uvědomuje své hranice a zná radosti i strasti duchovní cesty. Zvláště důležitou vlastností mentorů je uznání jejich vlastní lidskosti - skutečnosti, že jsou lidmi, kteří dělají chyby: nejsou to dokonalí lidé, ale hříšníci, kterým bylo odpuštěno. Někdy jsou mentoři stavěni na piedestal, a když padnou, může to mít zničující dopad na schopnost mladých lidí dále se angažovat v církvi. Mentoři by neměli vést mladé lidi jako pasivní následovníky, ale měli by kráčet vedle nich a umožnit jim, aby se aktivně účastnili jejich cesty. Měli by respektovat svobodu, která s sebou nese proces rozlišování mladého člověka, a vybavit ho nástroji, aby to mohl dělat co nejlépe. Mentor by měl z celého srdce věřit ve schopnost mladého člověka podílet se na životě církve. Mentor by proto měl v mladých lidech pěstovat semínka víry, aniž by očekával, že okamžitě uvidí plody působení Ducha svatého."

Pope František,
Christus Vivit, 246

Mentor musí ovládat umění naslouchat a zároveň pomáhat mladým lidem růst ve svobodě a odpovědnosti, aby dokázali rozpoznat cestu svého života. Toto umění předpokládá, že mentor je vnímavý k člověku, k rozlišování a k naslouchání tomu, co člověka žene vpřed (CV, str. 291-294).

Věnovat pozornost člověku "(...) znamená naslouchat někomu, kdo v tom, co říká, sdílí sám sebe. Známkou této ochoty naslouchat je čas, který jsme ochotni věnovat druhým. Více než o množství věnovaného času jde o to, aby druzí cítili, že můj čas je jejich čas,

že mají všechen čas, který potřebují, aby řekli vše, co chtějí. Druhý člověk musí cítit, že mu bezpodmínečně naslouchám, aniž bych se urazil, byl šokován, unaven nebo znuděn" (CV, str. 292).

Věnujte pozornost rozlišování. "Snaží se přesně vystihnout, kde je přítomna milost nebo pokušení (...). Tento druh naslouchání se snaží rozeznat spásné podněty dobrého Ducha, který nám nabízí Pánovu pravdu, ale také pasti, které klade zlý duch - jeho prázdné skutky a sliby. Je třeba odvahy, vřelosti a taktu, abychom druhým pomohli rozlišit pravdu od iluzí či výmluv" (CV 293).

Věnujte pozornost tomu, co člověka žene kupředu. "To vyžaduje hlubší druh naslouchání, který dokáže rozpoznat směr, kterým se dotyčný chce skutečně ubírat (...) Tento druh naslouchání se snaží rozpoznat jeho konečný záměr, záměr, který definitivně rozhoduje o smyslu jeho života. Ježíš tento konečný záměr srdce zná a oceňuje. Je vždy připraven pomoci každému z nás jej rozpoznat. Stačí, když mu řekneme: "Pane, zachraň mě! Smiluj se nade mnou!" (CV 294).

Následování projektu jako metoda

Nedávná biskupská synoda o mládeži zdůraznila potřebu rozvíjet "kompletní pastorační procesy, které vedou k dospělosti a začlenění do křesťanského společenství" (Závěrečný dokument 16). Jak zdůrazňuje papež František, sledování projektu jako metody má za cíl "zavádět a podporu procesů procesy, nikoliv vnucování konkrétních cest", aby se "vytvářely projekty, které mladé lidi neizolují od rodiny a světa, ale které je posilují, doprovázejí a vysílají směrem k druhým ve velkorysé službě a poslání". (CV, str.30 a 297).

Na základě itineráře každé katecheze jsou mladí lidé vyzváni, aby vypracovali projekty, které z nich budou utvářet misionáře-učedníky. Proto může být projekt začleněn do životního kontextu a postoje každého mladého člověka ke světu (mít komunitní život, patřit ke křesťanskému společenství, sloužit nejchudším, podporovat společné dobro a integrální ekologii, neochvějně hlásat kerygma a podporovat kulturní dialog). Na základě toho, co vidí a poznávají, jsou mladí lidé vyzváni, aby rozlišovali a interpretovali svou zkušenost jako přátelství s Ježíšem a aby činili osobní a skupinová rozhodnutí, která z nich učiní aktéry změny.

Cílem projektů je pomoci každému mladému člověku učit se skrze praxi. Interpretace toho, co prožijí a zažijí, je rozhodující pro kroky, které mají podniknout. Projekty také vychovávají mládež k integrální ekologii, protože propojují základní vztahy lidské existence, vztah k sobě samému, k druhým, k Bohu a k Zemi. Rozvíjejí týmovou práci, podněcují tvůrčí schopnosti, podporují rozvoj dovedností, pomáhají růst a poznávat vlastní povolání. Uvádějí mladé lidi do stavu trvalého poslání směrem k periferiím světa (FD, str. 127). Projektová pedagogika předpokládá vypracování projektů služby a evangelizace, které jsou formulovány v šesti krocích (RIPVUO): 1) Rozpoznat; 2) Interpretovat; 3) Představit si; 4) Vybrat si; 5) Udělat; 6) Oslavit.

Vzhledem k současné pandemické situaci, která může bránit skupinovým službám, v tomto v prvním ročníku projektu osobního života mladí lidé hledají, rozlišují a nacházejí Boží vůli.

Generativní a transformační itinerář

Portugalská církev, která se již chystá na SDM 2023, přijímá pozvání k misionářské proměně svého jednání a nabízí všem mladým tvořivý a transformační itinerář. Cílem projektu je, aby se Světové dny mládeže staly příležitostí k nastoupení na cestu pastorační obnovy mezi mladými generacemi. V návaznosti na téma SDM 2023 - "Maria vstala a spěšně se vydala na cestu" - se tento itinerář udělá z mladých lidí protagonisty silné duchovní praxe a misijní služby druhým.

Tvořivý rozměr tohoto itineráře má za cíl vytvořit vhodné prostředí pro vznik nových skupin mládeže v našich křesťanských společenstvích. Z tohoto hlediska je pak společenství povoláno k tomu, aby se vydalo hledat mladé lidi a vytvářet co nejlepší podmínky pro existenci skupinek tím, že jim poskytne přívětivou a důvěrnou atmosféru. Mládež má v tomto procesu povolávání dalších mladých lidí hrát zvláštní roli.

Skupiny mládeže mají být vytvářeny jako otevřená křesťanská společenství s duchem poutě a mají rozvíjet tři základní rozměry křesťanského života kolem postavy misionáře-učedníka, vždy na základě itineráře:

- Stát se učedníkem a budovat profesní a vztahový rozměr křesťanského života s Bohem a s ostatními (1. rok).
- Být učedníkem pro druhé a najít sebe sama jako povolání k misijní službě druhým (2. rok).
- Být misionářským učedníkem a přijmout výzvu ke svědectví víry (3. rok).

Cílem proměňujícího rozměru je, aby si mladí a) uvědomili, že jsou učedníky, a to tak, že se velmi přiblíží Pánu a budou věnovat pozornost své vůli (1. ročník); b) začali se podílet na proměně světa tím, že si uvědomí lidské souvislosti a budou sloužit druhým (mystagogie) (2. ročník) a c) evangelizovali ostatní mladé lidi prostřednictvím zvěstování evangelia (kerygma) (3. ročník).

V této věci je zdůrazněn význam umění v metodě evangelizace mládeže. Interpretace klasických děl nebo současných pláten, která ilustrují biblické texty, "může pomoci prožít setkání s Bohem prostřednictvím kontemplace jeho krásy. Jsou to vlastně obrazy, které těm, kdo je kontemplují, přinášejí pohled neviditelného Druhého a umožňují přístup ke skutečnosti duchovního a eschatologického světa". (DC 209)

Struktura každého setkání

Každé setkání v rámci itineráře Rise Up se skládá z devíti okamžiků, jejichž cílem je nabídnout setkání se samotným Ježíšem prostřednictvím jeho slova. Setkání se řídí klasickou metodou duchovního rozlišování ve skupině - tedy rozpozněj, vylož a vyber si. A výchozím bodem každého setkání je zkušenost osobního a komunitního života, která je osvětlena nasloucháním, přijetím a modlitbou Božího slova. Tato životní zkušenost vyžaduje proměnu vlastní existence i světa. Devět momentů pro každou katechezi je následujících:

Připravte se: Cílem tohoto okamžiku je seznámit se s duchem schůzky. Má to být okamžik přivítání každého jednotlivce a skupiny a musí být pokud možno doprovázen skupinovou dynamikou, která podporuje interakci mezi účastníky.

Naslouchejte: Naslouchání Božímu slovu bezprostředně navazuje na předchozí okamžik. To je jádro celého setkání. Je to sám Ježíš, kdo k nám promlouvá a nabízí se jako Slovo spásy. Hlásání a naslouchání Božímu slovu by měla pokud možno předcházet chvíle ticha. Je třeba dbát na to, aby čtení bylo pečlivé. Po čtení musí vedoucí dát text do souvislostí s informacemi uvedenými v příručce, aby si mladí lidé mohli text v tichu znovu přečíst a prohloubit jeho porozumění hledáním hlavního poselství. V dalším kroku setkání navrhne mladým, aby poselství nalezené v textu vztáhli k našim dnům.

Přijímejte: V tomto okamžiku jsou mladí lidé vyzváni, aby konfrontovali to, co slyšeli v Božím slově, se svým vlastním životem. Tato konfrontace je podpořena svědectvím mladého člověka, který se ve videu podělí o svou zkušenost a zanechá jim několik otázek.

Ptejte se sami sebe: Mládež je povolána k tomu, aby reagovala na výzvy, které byly v předchozím kroku nastoleny. Mládež musí dostat čas na ztišení a rozjímání, aby si mohla klást otázky o svém životě prostřednictvím Božího slova.

Sdílejte: Po tomto okamžiku jsou mladí lidé vyzváni, aby se podělili ve skupině. Každý je vyzván, aby se podělil o některé aspekty své modlitby a rozjímání.

Modlete se: Prožitek společenství pokračuje, když je skupina vyzvána ke společné modlitbě.

Vstaňte: Setkání končí výzvou pro každého mladého člověka nebo pro celou skupinu, kdy se musí zavázat k něčemu, co je transformuje. Vstaňte! Výzva k životu ve stoje je velkou nabídkou itineráře přípravy na SDM. Proto je to okamžik, který musí být velmi motivační a záleží zejména na mentorování vedoucího. Pokračujte: Tento okamžik obsahuje návrh na prohloubení víry prožívané individuálně nebo ve skupině.

Ano, věřím! je krátká poznámka z Katechismu katolické církve, která shrnuje to, co bylo navrženo na setkání. Dodává sílu tomu, co bylo prožito ve světle víry církve, kterou jsou mladí lidé povoláni vyznávat.

Na konci každého setkání je krok pro vytvoření "osobního životního projektu", který vyžaduje náležitý doprovod vedoucích.

Informace pro vedoucí skupin

- Vedoucí skupin mládeže jsou prvními účastníky katecheze Rise Up. Před přípravou každého setkání si musí přečíst a rozjímat nad příslušným biblickým textem a pokusit se přijmout výzvy, které předkládá. Aby mohli hlouběji proniknout do dynamiky navrhovaného tématu, musí si vedoucí předem přečíst obsah setkání a co nejvíce jej přeložit do reality své skupiny. Setkání musí probíhat v bratrské a přátelské atmosféře modlitby, rozjímání a ticha.

- Pokud je to možné, měli by vedoucí připravovat schůzky ve skupině. Pokud si mladí lidé připravují setkání sami, budou se cítit jistější díky velkorysému a přátelskému vedení mentorů.
- Jedním z ústředních prvků katechezí je Bible. Mladí jsou vybízeni, aby si ji přinesli s sebou. Ačkoli jsou biblické texty obsaženy ve skriptech, jsou přejímány z Bible (tato příručka je podpořena verzí překladu New Advent).
- U každé katecheze je kresba ilustrující biblický text a uvádějící do dynamiky povstání prostřednictvím aktivity s malými proužky papíru. Proužky se zvedají a přesouvají se na jiné místo, čímž se mladým přibližuje proces pohybu a tážení se. Každá kresba je podpořena videem, které bude použito v momentě, kdy to vedoucí považuje za nejvhodnější. K dispozici je video a dokument, které vysvětlují smysl toho všeho, a oba nesou název "Kresba, která vyvstává".
- Je důležité sladit rytmus každé skupiny s dynamikou příslušné farnosti a diecéze.
- Na této cestě se mladí lidé musí cítit jako misionáři pro ostatní mladé lidi a zvát je k účasti na této cestě.
- Katecheze se plánují na každý měsíc od listopadu 2021 do července 2022. Každá katecheze může být také rozdělena do několika setkání, v závislosti na rytmu jednotlivých skupin.
- Tato setkání byla navržena tak, aby se konala v osobním kontaktu, takže v případě, že to není možné, musí vedoucí najít způsob, jak cokoli přizpůsobit s využitím dostupných digitálních platforem a zdrojů.
- Deník Rise Up je v editovatelném formátu, takže mladí lidé mohou psát přímo do dokumentu.
- Informační materiály budou k dispozici na webových stránkách SDM Lisabon 2023.
- Pro další informace a vysvětlení se obraťte na Podředitelství pro katechezi prostřednictvím tohoto e-mailu: catequeses@lisboa2023.org

PŘEDSTAVENÍ LUKÁŠE

Lukáš, vášnivý evangelizátor

Maria se vydala na cestu a spěchala. (Lk 1,39).

Tímto postojem začíná pout' Božího Syna ve světě lidí: Maria po přijetí Ježíše nezůstává doma, vstává a odchází a bere Spasitele s sebou.

Lukáš píše svůj příběh ve dvou částech (evangelium a kniha Skutků) a představuje postoj Matky Páně k adresátovi příběhu: Teofilovi (Lk 1,3; Sk 1,1). Jedná se o řecké jméno, které znamená "přítel Boží".

Tak se ti, kdo se považují za "Boží přátele" - tedy ti, kdo přijali Ježíše jako Spasitele (Lk 1,4; srov. 2,11) - setkají se základním postojem, který charakterizuje učedníka - vstát a jít. A učinit tak jako Maria - vzít Ježíše ne jako pouhou záležitost, ale jako skutečnou spásu. Sloveso "vstát" je Lukášovi velmi blízké a má hluboký význam, protože se jím (v trpném rodě) mluví o vzkříšení. Vstát tedy znamená být Bohem "vzkříšen" k novému životu a zároveň být vnitřně připraven opustit předchozí existenciální stavi a vydat se po cestě Božího spásného projektu.

Téma cesty je v Lukášově díle zásadní. Jan Křtitel je zde ohlášen a dokonce se představuje jako ten, kdo přichází, aby "připravil cestu Pánu" (Lk 1,76; 7,27; 3,4); Maria, vzor věřícího člověka, vychází "s chvatem" (Lk 1,39); Ježíš, který přišel, aby "vedl naše kroky cestou pokoje" (79; 20,21) otevírá tuto cestu, která je cestou Boží (Lk 20,21), svým vlastním životem, sám jí prochází (4,30.32; 7,6; 8,1; 9,51.53.56.57; 10,38; 13,22.33; 17,11; 19,28.36; 22,22) až do plnosti života ve vzkříšení (Sk 1,10n; 2,28). Po vzkříšení Ježíš, "který nám oznámil cesty života" (Sk 2,28), pokračuje v putování se svými učedníky (Lk 24,32) a je protagonistou cesty církve. Téma cesty shrnuje celou činnost a důvod existence církve (Sk 9,2; 19,9.23; 22,4; 24,14.22), která je povolána žít a hlásat ho jako cestu ke spáse (Sk 16,17; srov. 18,26). Tuto cestu nemůže nikdo přerušit, protože ji vede Duch svatý (Sk 5,33-30; 13,10; 16,7).

Je to cesta Slova, evangelia spásy: z Galileje do Jeruzaléma (popsaná v první části, evangeliu) a z Jeruzaléma až na konec světa (Skutky), kterou můžeme schematicky představit takto:

Prolog (Lk 1,1-4)

Úvod: Z nebe na zem (Lk 1,5-4.13)

- A.** A. Galilea (Lk 4,14 - 9,50)
- B.** B. Cesta do Jeruzaléma přes Samaří a Judsko (Lk 9,51 - 19,40)
- C.** C. Jeruzalém (Lk 19,41 - 24,49)
- D.** D. Nanebevstoupení (Lk 24,50-51)
- E.** D1 Nanebevstoupení (Sk 1,4-11) STŘED C1 Jeruzalém (Sk 1,12 - 8,1a)
- F.** B1 Judsko a Samařsko (Sk 8,1b - 11,18)
- G.** A1 "Až na konec světa" (Skutky 11,19 - 28,31)

Lukáš v evangeliu vypráví o tom, jak byla cesta připravena ve Starém zákoně a započata, prožívána a naplněna v Ježíšově pozemské misi, která sice končí nanebevstoupením, ale své plnosti dosáhne až při jeho posledním příchodu. Mezitím, jak je popsáno v knize Skutků (která začíná přesně tam, kde končí evangelium, nanebevstoupením), slavný Pán pokračuje ve svém působení skrze poslání církve, svědectví, které je pod vedením Ducha svatého posláno vydávat až do končin země (Sk 1,1-11; srov. Lk 24,47-49). Poslání dané Ježíšem tedy nespočívá pouze v hlásání radostné zvěsti, ale v tom, abychom byli svědky (Lk 24,48; Sk 1,8) evangelia přijatého a osobně prožívaného jako nástroj spásy.

To je to, co Lukáš nazývá evangelizací - to je smyslem povstání a vydání se na cestu. Poslání každého Ježíšova učedníka zůstává stejné jako poprvé, kdy Pán poslal prvních 72 "aby šli před ním do všech měst a míst, kam se chystal jít" (Lk 10,1). Vstát a vydat se na cestu je tedy totéž, jako vydat se na Ježíšovu spásnou, a tedy evangelizační cestu. Proto nám kniha Skutků apoštolů představuje prvotní církev, zejména Petra a apoštoly, kteří se pevně odhodlali dělat to, co jim Ježíš přikázal. Lukáš nám v řadě epizod vypráví o síle Božího slova, které nedokáže udusit ani v protivenstvích. Naopak, neúspěchy se působením Ducha svatého proměňují v nové příležitosti, aby se cesta spásy posunula kupředu. Pronásledování, které jeruzalémské úřady pohnuly proti učedníkům a donutily je k útěku, se stává příznivou příležitostí k dalšímu šíření evangelia (Sk 8,4; 11,20). Mezi nimi je i jáhen Filip, který evangelizuje Samařsko (Sk 8,11.25) a pak pobřežní oblast až do Cesareje. Nakonec zde máme Pavla, "vyvolený nástroj", který nese jméno Pána Ježíše "pohanům, králům a synům Izraele" (Sk 9,15; 22,21).

Tím, že Lukáš končí své dílo příchodem Pavla do Říma, kde byl uvězněn za šíření Slova, vyzývá čtenáře - dnešního Teofila (Božího přítele) - aby přijal svědectví z rukou apoštola a pokračoval v poslání, které Pán Ježíš svěřil své církvi, aby rozšířila cestu spásy až do končin země (Sk 1,8; srov. Lk 24,47). Ježíš nechce mít obdivovatele ani fanoušky, ale učedníky a přátele, kterým, stejně jako Pavlovi, neustále opakuje: "Vstaň! Udělám z tebe svědka toho, co jsi viděl!". (Sk 26,16).

***P. Mário Sousa, biblista
Diecéze Algarve***

SETKÁNÍ #0

Vstaňte a vydejte se na cestu

Cíle tohoto setkání jsou:

- Motivovat mládež k duchovní přípravě na SDM v Lisabonu.
- Představit katechetický itinerář přípravy SDM v Lisabonu.
- Uznat, že jsme dědicové spisů svatého Lukáše.

Informace pro vedoucího:

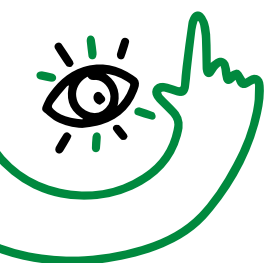
Účelem tohoto úvodního setkání je seznámit mladé lidi s itinerářem, který budou sledovat až do SDM v Lisabonu 2023. Obsah tohoto setkání může být vzorem budoucích postupů v případě, že se ke skupinám připojí další mladí lidé. Symbolem, který setkání doprovází, je mariánská ikona, kterou je skupina vyzvána vyrobit a přivítat.

Potřebný materiál:

- Kusy papíru s typickými frázemi zemí, kde se SDM již konaly.
- Dokumenty s městy a lety konání SDM mládeže.
- Video o SDM.
- Stuhý pro psaní jmen.
- Ikona Panny Marie Salus Populi Romani.
- Kousky papíru s vyznačením letopočtů a měst, která SDM hostila.

PŘIPRAVTE SE

Připraven k akci

- Setkání začíná hrou, při které se mladí lidé představí nebo která slouží jako ice-breaker.
- Skupina je rozdělena na dvě části:
 - První část dostane papírek s typickou frází země, kde se SDM již konaly (například "oi cara" pro Brazílii, "mamma mia" pro Itálii).
 - Druhá část dostane papírek s městem a rokem konání jednotlivých Světových dnů mládeže (například Rio de Janeiro 2013, Řím 2000).
- Každý člověk musí najít osobu, která má papírek s chybějícím typickým znakem – postupně se vytvoří páry fráze + město a rok.
- Ve dvojicích se mladí lidé představí a/nebo se pokusí odhalit téma SDM, ke kterým se jejich papírky vztahují, a podělí o svá očekávání ohledně účasti na SDM v Lisabonu 2023.
- Vedoucí musí navrhnout sestavení "mapy pojmů", nejlépe s využitím digitálního zdroje, v níž mladí lidé pomocí slova definují svou představu o účasti na SDM.

Světová den mládeže v Portugalsku

(viz Rise Up Deník poutníka, strana 8)

- Když se mladí představí, vedoucí jim vysvětlí podstatu setkání a uvede že je papež zve, aby se připravili na prožití SDM v Lisabonu 2023.
- Vedoucí by měl vysvětlit, že mladí lidé z celého světa zahájili před více než čtyřiceti lety pout' kolem světa. Začala s papežem sv. Janem Pavlem II., pokračovalo s Benediktem XVI. a pokračuje s papežem Františkem. Cílem je přinést světu naději. Mladí jsou hlasateli a svědky naděje. Jsou povoláni k tomu, aby se angažovali v budování civilizace lásky.
- Aby mladí lidé lépe pochopili, co jsou Světové dny mládeže, může jim vedoucí promítnout video o SDM.
- Po skončení videa vedoucí umožní mladým lidem vyjádřit svůj názor na to, co viděli. Vedoucí by měl zmínit, že nastal čas, aby Portugalsko přivítalo tuto událost, na kterou jsou zváni všichni mladí lidé.

NASLOU(HE)TE

Vstaňte

Vedoucí musí vysvětlit, že výraz "Vstaňte" je ústředním prvkem itineráře přípravy na Světové dny mládeže v Lisabonu. Papež vybral tři témata se slovesem "vstát" (můžete si je prohlédnout na zadní straně obálky Deníku poutníka).

Vedoucí musí také uvést, že všechna tato témata jsou převzata ze dvou textů, které napsal svatý Lukáš. Vedoucí se může mladých lidí zeptat, zda znají texty svatého Lukáše (Evangelium a Skutky apoštolů).

Udělejte krátkou prezentaci svatého Lukáše na základě textu "Lukáš, vášnivý evangelizátor". Poté jeden z mladých přečte:

Evangelium podle svatého Lukáše (Lk 1,1-4)

¹I když se již mnozí pokusili sepsat vypravování o událostech, které se mezi námi naplnily, ²jak nám je předali ti, kteří byli od počátku očitými svědky a služebníky slova, ³rozhodl jsem se také já, když jsem vše znovu důkladně prošel, že ti to v pravém sledu vypíši, vznešený Theofile, ⁴abys poznal hodnověrnost toho, v čem jsi byl vyučován.

Vedoucí text stručně okomentuje a zdůrazní následující aspekty:

- Tři momenty vzniku evangelií: události (fakta), jejich ústní předávání a redakce textů.
- Výzkumná práce, kterou Lukáš provedl na základě předchozích textů a seriózního vyšetřování.
- Adresát evangelia - Teofil. Je to někdo, kdo je již vzdělaný

ve víře, ale musí ji rozvíjet čtením evangelia. V řečtině jeho jméno znamená "Boží přítel".

- Účel evangelia - uznat správnost učení, v němž byl Teofil vzdělán. Stejně jako Teofil je i každý z nás povolán k tomu, aby rozpoznal pravdivost víry, v níž byl poučen, a aby pěstoval přátelství s Pánem.

PŘIJÍMEJTE

Jsme poutníci

Vedoucí musí vyzvat mladé lidi, aby přečetli úryvek z papežova poselství k SDM 2020, ve kterém je vyzývá k zahájení pouti na Světový den mládeže v Lisabonu.

"V říjnu 2018, kdy se konala biskupská synoda o mládeži, víře a rozlišování povolání, církev zahájila proces reflexe vašeho místa v dnešním světě, vašeho hledání smyslu a cíle života a vašeho vztahu s Bohem. V lednu 2019 jsem se setkal se stovkami tisíc vašich vrstevníků z celého světa, kteří se sešli v Panamě na Světovém dni mládeže. Akce tohoto typu - synoda a Světový den mládeže - jsou vyjádřením základní dimenze církve: skutečnosti, že "putujeme společně". Na této cestě jsme pokaždé, když dosáhneme důležitého milníku, Bohem a životem vyzváni k novému začátku. Jako mladí jste v tom experti! Rádi podnikáte výlety, objevujete nová místa a lidi a získáváte nové zkušenosti. Proto jsem jako cíl naší příští mezikontinentální pouti, která se uskuteční v roce 2022, vybral Lisabon, hlavní město Portugalska. Z Lisabonu se v 15. a 16. století vydalo do neznámých zemí velké množství mladých lidí, včetně mnoha misionářů, aby se podělili o svou zkušenost s Ježíšem s jinými lidmi a národy."

Papež František
poselství k 25.
světovému dni
mládeže, 5. dubna
2020

ZEPTĚJTE SE SAMI SEBE

Jste připraveni vyrazit?

V této části jsou mladí lidé vyzváni, aby se zamysleli nad tím, co potřebují k přípravě pouti, a to pomocí následujících symbolů:

Batoh: Do batohu si bereme to, co nejvíce potřebujeme. Do něj také ukládáme zkušenosti, které jsme na cestě zažili a které se stávají součástí našeho tělesného a duchovního zavazadla.

Co máte v "batohu svého života" na začátku této cesty? Co je velkou motivací k této pouti směrem k Světovým dnům mládeže v Lisabonu (SDM) 2023?

Hůl: Je nástrojem opory na nejtěžších cestách a v boji proti nepředvídatelným událostem. Společníci na cestách jsou pomocí, která nám umožňuje jít dál.

S kým chcete na této cestě počítat?

Kdo jsou vaši společníci na této cestě?

Kříž: Kříž nám ukazuje že poutník je někdo, kdo si vybírá svou cestu. Cestou křesťana je následovat Ježíše až do konce a položit za něj svůj život.

V jaké pravdy věříte? Jaké velké přesvědčení, vám dává sílu jít dál?

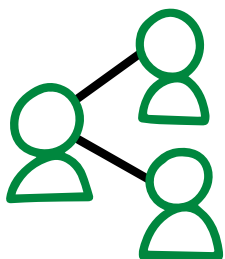
Bible: Poutníci jsou pozorní ke znamením toho, co se kolem nich děje, a nechávají se jimi vést. Boží slovo je velkým kompasem cesty, kterou nyní začínáte.

I vy jste byli vyučováni pravdě naší víry. Vzpomeňte si na Ježíšovo učení, které bylo součástí vašeho života. Podělte se o něj se svou skupinou.

Deník poutníka: Být poutníkem znamená umět vyprávět o tom, jak probíhal každý den, v každé etapě pouti. Napsat na konci každého dne krátký zápis do deníku znamená psát příběh.

SDÍLEJTE

Vyražte společně

Mladí lidé jsou vyzváni, aby se podělili o úvahy, které pronesli v předchozí aktivitě.

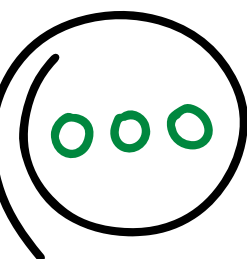
VSTAŇTE

S Marií, naší matkou

- Vedoucí předem připraví ikonu s obrazem Panny Marie Salus Populi Romani upravenou tak, aby na ni bylo možné připevnit stužky se jmény.
- Vedoucí ikonu představí a zmíní se o ní jako o jednom ze symbolů SDM. Zmíní se také o ústředním postavení Marie na SDM 2023.
- Vedoucí vysvětlí, že tato ikona bude skupinu během této pouti doprovázet. Pokud je to možné, mohou si mladí lidé tento symbol občas odnést domů.
- Vedoucí nyní dá všem mladým stužku, na kterou napíšou své jméno.
- Každý pak svou stužku připevní na ikonu.

POKRAČUJTE V CESTĚ

V této chvíli vedoucí s mladými lidmi probere některé praktické aspekty týkající se organizace dalších setkání.